

పూరెక్కలను తెంపడం ద్వారా
పూవు సౌందర్యాన్ని పోగేయలేవు.
– బౌద్ధ ధర్మం

సాక్షి
బుధవారం, 18 సెప్టెంబర్ 2024

నిజమాడితే నేరమా!

'వాస్తవాలు మొండిఘటాలు. అవి ఓ పట్టాన లొంగవు. గణాంకాలు అలా కాదు... అవి ఎటు వంచితే అటు వంగుతాయి' అంటాడు విఖ్యాత రచయిత మార్క్ ట్వైన్. పాలకులు గణాంకాలను ఇష్టానుసారం మార్చితే... నిజాలకు మసిపూస్తే ప్రమాదం. అయితే ఏ దేశంలోనైనా జరిగేది అదే అంటారు నిరాశా వాదులు. ఆ మాటెలా వున్నా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రణబ్ సేన్ ఆధ్వర్యంలోని గణాంకాల స్థాయీ సంఘాన్ని ఇటీవల రద్దు చేసిన తీరు వాంఛనీయం కాదు. ఎన్ని విమర్శలున్నా, లోపాలున్నా గణాంకాలు పాలనా నిర్వహణలో కీలకపాత్ర పోషిస్తాయి. ప్రభుత్వాలు ప్రకటించే ఏ పథకానికైనా, రూపొందించే ఏ విధానానికైనా గణాంకాలే ప్రాతిపదిక. వివిధ మంత్రిత్వ శాఖలు నిర్వహించే సర్వేల ప్రక్రియ ఎలావుండాలో, పరిశోధనకు వేటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలో, దాని నమూనా ఏ విధంగా ఉండాలో కేంద్ర గణాంకాలు, కార్యక్రమాల అమలు మంత్రిత్వ శాఖకు సిఫార్సులు చేయటం గణాంకాల కమిటీ ప్రాథమిక విధి. దీంతోపాటు వివిధ మంత్రిత్వ శాఖలు గణాంకాల మంత్రిత్వ శాఖకు సమర్పించే సర్వే నివేదికల తీరుతెన్నులెలా వున్నాయో నిశితంగా పరిశీలించి, సందేహాలు నివృత్తి చేసుకుని ఆ ఫలితాలను ప్రకటించటం కూడా కమిటీ పనే. దేశంలోనే తొలిసారి 2019లో కేంద్రం 14 మందితో ఈ కమిటీని నియమించినప్పుడు అందరూ సంతోషించారు. నిరుడు ఆ కమిటీ పరిధిని విస్తరించారు కూడా. కానీ దాన్ని కాస్తా మొన్నీమధ్య రద్దు చేశారు. జాతీయ నమూనా సర్వేలకు సంబంధించి ఇటీవల స్టీరింగ్ కమిటీ ఏర్పాటైనందున గణాంకాల కమిటీని రద్దు చేస్తున్నామని కమిటీ సభ్యులకు చెప్పారు. అసలు అప్పటికే ఆ పనిలో ఓ కమిటీ నిమగ్నమై ఉండగా కొత్త కమిటీ ఎందుకు ఏర్పాటైనట్టు? దాన్ని చూపించి పాతది రద్దు చేస్తున్నామని చెప్పటంలో ఆంతర్యం ఏమిటి? వీటికి జవాబిచ్చేవారు లేరు.

ప్రభుత్వాలు తీసుకునే ప్రతి నిర్ణయానికీ, వేసే ప్రతి అడుగుకూ గణాంకాలు ప్రాణం. ఏటా బడ్జెట్ ముందు ప్రవేశపెట్టే ఆర్థిక సర్వేనే తీసుకుంటే... దేశంలో ఆహారానికి జనం ఖర్చు చేస్తున్నదెంతో, అది పట్టణాల్లో ఎలావుందో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎలా వుందో తెలుస్తుంది. నిరుద్యోగిత ఏ విధంగా వున్నదో, వ్యవసాయ రంగంపై ఆధారపడి పనిచేస్తున్నవారి సంఖ్య ఎంతో వెల్లడవుతుంది. జనం విద్యకు ఖర్చు చేస్తున్నదెంత... ఆరోగ్యానికి ఖర్చవుతున్నదెంత అనే వివరాలు కూడా తెలుస్తాయి. ఇక పేదరిక నిర్మూలన పథకాలు క్షేత్రస్థాయిలో ఏ మేరకు ప్రభావం చూపాయో, వాటిని మరింత ప్రభావవంతంగా అమలు చేయడానికి ఎటువంటి చర్యలు అవసరమో నిర్ణయించుకోవటానికి గణాంకాలు తోడ్పడతాయి. అయితే ఈ గణాంకాల విశ్వసనీయత తేలాలంటే ఒక గీటురాయి అవసరం. జనాభా గణాంకాలే ఆ గీటురాయి. విషాదమేమంటే మూడేళ్ల క్రితం ప్రారంభం కావాల్సిన జన గణన ఇంతవరకూ మన దేశంలో మొదలుకాలేదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచీ పదేళ్లకోసారి క్రమం తప్పకుండా నిర్వహిస్తున్న ఈ గణన కరోనా మహమ్మారి విరుచుకుపడటంతో సాగలేదు. వాస్తవానికి జనగణన నోటిఫికేషన్ పద్ధతిగా 2019 మార్చిలో విడుదలైంది. దాని ప్రకారం 2020 ఏప్రిల్–సెప్టెంబర్‌లమధ్య తొలి దశలో ఇళ్లు, కట్టడాలు, కుటుంబాలు వగైరాలకు సంబంధించిన సర్వే పూర్తి కావాలి. 2021 ఫిబ్రవరిలో జనాభా గణన ఉండాలి. కానీ 2020 మార్చితో మొదలై ఆ ఏడాది నవంబర్ వరకూ కరోనా వ్యాప్తి తీవ్రంగా ఉండటంతో జనాభా గణన సాధ్యపడలేదు. ఆ తర్వాతైనా వెనువెంటనే ప్రారంభించాలని కేంద్రం అనుకోలేదు. అమెరికా, చైనాలతో సహా ప్రపంచంలో ఎన్నో దేశాలు కరోనా తీవ్రత తగ్గగానే చకచకా రంగంలోకి దిగి జనాభా గణనను జయప్రదంగా పూర్తిచేశాయి. కేవలం ఘర్షణ వాతావరణం నెలకొన్న లాటిన్ అమెరికా, ఆఫ్రికా దేశాల్లో మాత్రమే జన గణన జరగలేదు. మన దగ్గర ఎందుకు కాలేదో సంజాయిషీ ఇవ్వడానికి కూడా కేంద్రం సిద్ధపడలేదు.

భిన్న మంత్రిత్వ శాఖలకు అనుబంధంగా ఉండే సంస్థలూ, ఇతరత్రా స్వచ్ఛంద సంస్థలూ క్రమం తప్పకుండా సర్వేలు చేస్తున్నాయి. కానీ వాటిని దేంతో సరిపోల్చుకోవాలి? ఏ ప్రాతిపదికన వాటిని విశ్వసించాలి? తాజా జన గణన లేదు కాబట్టి 2011 నాటి జనాభా లెక్కలే వీటన్నిటికీ గీటురాయిగా వినియోగిస్తున్నారు. కానీ ఇందువల్ల వాస్తవ చిత్రం ఆవిష్కరణ కాదు. ఉదాహరణకు 2011 జనగణన ప్రాతిపదికగా మన జనాభా 120 కోట్లని తేలింది. తాజాగా అది 140 కోట్లకు చేరుకుందని చెబుతున్నారు. కానీ పాత లెక్కన పేదరికాన్నీ, ఇతర స్థితిగతులనూ గణిస్తున్నందువల్ల 12 కోట్లమంది నిరుపేదలకు ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ (పీడీఎస్) సదుపాయం వర్తించటం లేదని అంటున్నారు. తమ రాష్ట్ర జనాభా పెరిగినందువల్ల అదనపు కోటా కావాలని ఏ ప్రభుత్వమైనా ఏ ప్రాతిపదికన అడగాలి? అందుకు కేంద్రం ఎలా అంగీకరించాలి? అప్పుడప్పుడు వెలువడే ప్రపంచ సంస్థల సర్వేలు పేదరికాన్నీ, నిరుద్యోగితనూ, ఇతరత్రా అంశాలనూ చూపుతూ మన దేశం వెనకబడి వుందని చెబుతుంటే కేంద్రం నిష్ఠూరమాడుతోంది. అక్కడివరకూ ఎందుకు... మన సర్వేల రూపకల్పన, అవి వెల్లడించే ఫలితాలు దేశంలో పేదరికం పెరిగినట్టు, అభివృద్ధి జరగనట్టు అభిప్రాయం కలగజేస్తున్నాయని ప్రధాని ఆర్థిక సలహా మండలి సభ్యురాలు శామికా రవి ఆ మధ్య విమర్శించారు. ఈ విషయంలో ఆమెతో ప్రణబ్ సేన్‌కు వాగ్వాదం కూడా జరిగింది. బహుశా గణాంకాల కమిటీ రద్దు వెనకున్న అసలు కారణం అదేనా? ఇద్దరి వైఖరుల్లోనూ వ్యత్యాసానికి మూలం జన గణన జరపక పోవటంలో ఉంది. ఆ పనిచేయకుండా గణాంకాల కమిటీనే రద్దు పర్చటం ఉన్నదున్నట్టు చూపుతున్నదని అలిగి అద్దాన్ని బద్దలుకొట్టడమే అవుతుంది.

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయనం, వర్ష ఋతువు
భాద్రపద మాసం, **తిథి:** పౌర్ణమి ఉ.8.55 వరకు
తదుపరి బ.పాడ్యమి, **నక్షత్రం:** పూర్వాభాద్ర ప.12.58 వరకు
తదుపరి ఉత్తరాభాద్ర, **వర్జ్యం:** రా.9.54 నుండి 11.24 వరకు,
దుర్ముహూర్తం: ప.11.32 నుండి 12.20 వరకు,
అమృతఘడియలు: లేవు, మహాలయ పక్షం ప్రారంభం.

సూర్యోదయం : 5.50
సూర్యాస్తమయం: 6.00
రాహుకాలం : ప.12.00 నుండి 1.30 వరకు
యమగండం : ఉ.7.30 నుండి 9.00 వరకు

పరిశోధనల సులభతరం ఇలాగా!

విశ్లేషణ



దినేశ్ సి. శర్మ

ఐఐటీ ఢిల్లీతో పాటు దేశంలోని మరికొన్ని విద్యా సంస్థలకు ఇటీవల ఓ నోటీసు వచ్చింది. గడచిన ఐదేళ్ల కాలంలో పరిశోధనల కోసం అందుకున్న నిధులపై జీఎస్టీ ఎందుకు చెల్లించలేదని అందులో ప్రశ్నించారు. జీఎస్టీ సకాలంలో చెల్లించనందుకు జరిమానా, వడ్డీ కలిపి రూ.120 కోట్లు కట్టమని కూడా ఆదేశించారు. రెండేళ్ల క్రితమే సాంకేతిక పరిజ్ఞాన పరికరాలపై జీఎస్టీని 5 నుంచి 18 శాతానికి పెంచారు. ప్రభుత్వ రంగ పరిశోధన సంస్థలు ఎదుర్కొంటున్న ఇంకో సమస్య రెడ్ టేపిజమ్. ప్రతిష్ఠాత్మక సైన్సు అవార్డులను కూడా నగదు బహుమతి లేకుండానే అందిస్తున్నారు. ఉన్నత విద్యా రంగంలో ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో పరిశోధనలను తగ్గించేందుకు ఒక పద్ధతి ప్రకారం జరుగుతున్న ప్రయత్నాల్లో భాగంగానే వీటిని చూడాలి.

ఐఐటీ ఢిల్లీతో పాటు దేశంలోని మరికొన్ని విద్యా సంస్థలకు వచ్చిన జీఎస్టీ చెల్లింపుల నోటీసుపై శాస్త్రవేత్తలు స్పందించలేదు కానీ, 'ఇన్ఫోసిస్' మాజీ సీఎఫ్‌వో, ఇన్వెస్టర్ టీవీ మోహన్‌దాస్ పై మాత్రం దీన్ని 'అతి నీచమైన పన్ను తీవ్రవాదం' అని వ్యాఖ్యానించారు.

నెల క్రితం కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ పరిశోధనల కోసం ఉపయోగించే రసాయనాలపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని 10 నుంచి 150 శాతానికి పెంచడం... అకస్మాత్తుగా పెరిగిన ప్రాజెక్టు ఖర్చులతో శాస్త్రవేత్తలు, విద్యా సంస్థలు బెంబేలెత్తడం తెలిసిన విషయమే. పరిశోధనలకు అవసరమైన ఎంజైములు, రీజెంట్లు చాలా వరకూ విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకునేవే. కస్టమ్స్ డ్యూటీ పెంచడమంటే వాటిని దాదాపుగా అడ్డుకోవడమే. శాస్త్రవేత్తల నిరసనల నేపథ్యంలో ప్రభుత్వం దిగి వచ్చింది. సృజనాత్మక ఆలోచనలు వృద్ధి చెందాలంటే, 'రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్'(ఆర్ అండ్ డీ)కి మరిన్ని నిధులు ఇవ్వాల్సి ఉండగా... కేంద్రం అందుకు భిన్నంగా వ్యవహరించడం గమనార్హం.

జీఎస్టీ నోటీసులు, కస్టమ్స్ డ్యూటీ పెంపులు ఏవో చెదురు ముదురు సంఘటనలు కావచ్చునని అనుకునేందుకూ అవకాశం లేదు. ఉన్నత విద్యా రంగంలో ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో పరిశోధనలను తగ్గించేందుకు ఒక పద్ధతి ప్రకారం జరుగుతున్న ప్రయత్నాల్లో భాగంగానే వీటిని చూడాల్సి ఉంది. రెండేళ్ల క్రితమే సాంకేతిక పరిజ్ఞాన పరికరాలపై జీఎస్టీని 5 నుంచి 18 శాతానికి పెంచడం, తాజాగా నిధులపై జీఎస్టీ నోటీసులు ఈ విషయాన్ని ధ్రువీకరిస్తున్నాయి. ఈ రెండు నిర్ణయాల వల్ల పరికరాలను సమకూర్చుకోవడం, పరిశోధనల నిర్వహణ ఖర్చు గణనీయంగా పెరుగుతుంది. ఈ విషయంపై ఆందోళనతోనే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి శాస్త్ర అంశాల్లో సలహా ఇచ్చే విభాగం కేంద్రానికి ఒక నోట్‌ను పంపింది. జీఎస్టీ వసూళ్లు, పన్నుల పెంపుల ప్రభావం నుంచి ప్రైవేట్ సంస్థలు సర్దుకోవచ్చుననీ, ప్రభుత్వ సంస్థల్లో ఇందుకు అవకాశాలు తక్కువనీ ఈ నోట్‌లో స్పష్టం చేశారు. ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ ఈ నోట్‌పై స్పందిస్తూ, సంస్థలకు కేటాయించే నిధులను ఎక్కువ చేస్తున్నాము కాబట్టి జీఎస్టీతో నష్టమేమీ ఉండదని నమ్మబలికే ప్రయత్నం చేసింది. కానీ పరిస్థితిని సరిచేసేందుకు చేసింది మాత్రం శూన్యం.

పరిశోధనలకు ఊతం ఇలా కాదు...

ఏ దేశంలోనైనా స్వేచ్ఛగా పరిశోధనలు చేసుకునే వాతావరణం ఉన్నప్పుడు కొత్త ఆవిష్కరణలు సాధ్యమవుతాయి. తగినన్ని నిధులు సమకూర్చడం, భాగస్వామ్యాలను ప్రోత్సహించడం.... పన్నులు, నిబంధనల విషయంలో ఆచితూచి వ్యవహరించడం అవసరం. ఈ అన్ని అంశాలు భారత్‌లో ఇప్పుడు కొరవడ్డాయనే చెప్పాలి. నిధుల విషయాన్ని చూద్దాం. జాతీయ స్థూల ఉత్పత్తిలో ఒక శాతం కంటే



తక్కువ. అన్ని రకాల ప్రాజెక్టులకు ఒకే ఛత్రం కింద నిధులిస్తామని 'అనుసంధాన్ నేషనల్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్' (ఏఎన్ఆర్ఎఫ్) ఒకటి ఏర్పాటు చేసేందుకు ఐదేళ్లుగా ప్రయత్నాలు సా...గుతూనే ఉన్నాయి. మరోవైపు పరిశోధనలకు తాము నిధులు ఎక్కువ చేశామని ప్రభుత్వం బాకా ఊదుతూనే ఉంది. ఐదేళ్ల కాలంలో కొత్త సంస్థ ద్వారా 50 వేల కోట్ల రూపాయలు ఇస్తామని పదే పదే సంకల్పం చెప్పుకుంటోంది. ఈ మొత్తం కూడా వట్టి మాటే. తామిచ్చేది 30 శాతమనీ, మిగిలిన 70 శాతాన్ని ఆయా సంస్థలు ప్రైవేట్ రంగంలో సేకరించుకోవాలనీ ప్రభుత్వమే తేల్చి చెప్పింది. అంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే మొత్తం ఏడాదికి రూ.30,000 కోట్లు మాత్రమే అవుతుంది. ఇది ప్రస్తుత కేటాయింపుల కంటే చాలా తక్కువ. 2024–25లో శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞాన మంత్రిత్వ శాఖకు రూ.16,628 కోట్లు కేటాయించడం ఇక్కడ చెప్పుకోవాల్సిన అంశం.

ఏఎన్ఆర్ఎఫ్ ఏర్పాటు ఆలోచన వెనుక 'ఆర్ అండ్ డీ' బరువును తగ్గించుకునేందుకు కేంద్రం ప్రయత్నిస్తోందని స్పష్టం అవుతోంది. అదెలా చేయాలో మాత్ర స్పష్టత కనిపించడం లేదు. దేశంలో ప్రభుత్వ రంగ పరిశోధన సంస్థలు ఎదుర్కొంటున్న ఇంకో సమస్య రెడ్ టేపిజమ్. నిధులు పొందేందుకు, పంపిణీ, స్కాలర్‌షిప్, ఫెలోషిప్‌ల నిర్ధారణ వంటి అనేక అంశాల్లో అధికారుల జోక్యం ఉంటోంది. మేకిన్ ఇండియా వంటి వాటికి అనుగుణంగా ప్రాజెక్టుల రూపకల్పన ఇంకో సమస్య. వీటన్నింటి మధ్య తాము పరిశోధనలపై దృష్టి ఎలా కేంద్రీకరించగలమని ఐఐటీ కాన్పూర్ శాస్త్రవేత్త ఒకరు 'ఎక్స్' వేదికగా వ్యాఖ్యానించడం పరిస్థితి తీవ్రతకు అద్దం పడుతోంది. పరిశోధనలకు అడ్డంపడే ఇలాంటి విషయాలు ఇంకా అనేకమున్నాయి. అంతర్జాతీయ ప్రయాణాలకు అందించే నిధులపై నియంత్రణ వాటిల్లో ఒకటి. కీలకమైన శాస్త్ర అంశాల్లో పలు దేశాలు కలిసి పని చేయడం ఎక్కువ అవుతున్న ఈ కాలంలో కాన్ఫరెన్సులకు వెళ్లేందుకు ఇలాంటి వంకలు పెట్టడం గమనార్హం.

సైన్స్ వ్యవహారాల్లో సౌలభ్యమెంత?

గత ఏడాది ఫౌండేషన్ ఫర్ అడ్వాన్సింగ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ (ఫాస్ట్) ఒక సర్వే చేసింది. టాప్–10 పరిశోధన సంస్థల్లో పని చేస్తున్న శాస్త్రవేత్తలను ప్రశ్నించి దేశంలో పరిశోధనలు చేసేందుకు అనువైన వాతావరణం ఎలా ఉందో అంచనా కట్టింది. 'ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్' మాదిరిగా 'ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ సైన్స్' అన్నమాట. 2015లో ప్రధాని నరేంద్ర మోదీనే ఈ పదాన్ని పరిచయం చేశారు. 'ఫాస్ట్' చేసిన సర్వేలో స్థూలంగా, ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ సైన్స్ బాగుందని ఆరు శాతం మంది కితాబిచ్చారు. నిధులు పొందే విషయంలో మాత్రం యావరేజ్ కంటే తక్కువని తేల్చారు. నిధులిచ్చే సంస్థలు గ్రాంట్లు ఇచ్చేందుకు తీసుకునే సమయం, నిధుల మొత్తం, ప్రాజెక్టు ఉద్దేశం వంటి అంశాల ఆధారంగా పనిచేస్తున్నాయని వీరు చెప్పారు. ఇక అందించిన నిధులను స్వేచ్ఛగా వాడుకునే అవకాశం ఉందా? విదేశాల్లో జరిగే సదస్సులకు వెళ్లగలుగుతున్నారా? పరిశోధనలకు అవసరమైన వనరులు, పరికరాలు అందుబాటులో ఉన్నాయా? అన్న ప్రశ్నలకు శాస్త్రవేత్తల సమాధానం 'అధ్వాన్నం' అని!

ప్రతిభను ఎప్పటికప్పుడు గుర్తించి ప్రోత్సహించడం, 'ఆర్ అండ్ డీ' వాతావరణం బాగుందని అనేందుకు ఇంకో గుర్తు. కానీ శాంతి స్వరూప్ భట్నాగర్ పేరిట ఇస్తున్న ప్రతిష్ఠాత్మక అవార్డులను కూడా 'విజ్ఞాన్ పురస్కార్' పేరిట నగదు బహుమతి లేకుండానే అందిస్తున్నారు. 2022లో సైన్స్ అవార్డులను నిలిపివేసిన ప్రభుత్వం నోబెల్ స్థాయిలో 'విజ్ఞాన రత్న' అవార్డు ఒకదాన్ని అందిస్తామని చెప్పింది. గత నెలలో ఈ అవార్డును ప్రకటించారు కూడా. ఇందులోనూ నగదు ప్రస్తావన లేదు. ఆసక్తికరంగా ఉత్తర ప్రదేశ్, హరియాణా ప్రభుత్వాలు అందించే రాష్ట్ర స్థాయి అవార్డులైన 'విజ్ఞాన్ గౌరవ్', 'విజ్ఞాన్ రత్న' (జాతీయ అవార్డుకు ముందే అమల్లో ఉన్న రాష్ట్ర స్థాయి అవార్డు)లకు రూ. 5 లక్షల చొప్పున నగదు ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తున్నారు!

ఒకవైపు భారత్‌లో సైన్సును సులభతరం చేయడం తగ్గిపోతూండగా, చైనా ముమ్ముందుకు దూసుకెళుతోంది. భారత్ తన జీడీపీలో 0.66 శాతం పరిశోధనలకు వెచ్చిస్తూండగా, చైనా 2.4 శాతం ఖర్చు పెడుతోంది. చైనాలోని పెకింగ్, ట్సింగ్‌హువా యూనివర్సిటీల పరిశోధన బడ్జెట్ మనం విద్యకు పెడుతున్న దాని కంటే ఎక్కువ ఉండటం చెప్పుకోవాల్సిన అంశం. ఈ విషయాన్ని ఐఐటీ ఢిల్లీ డైరెక్టర్ వి. రాంగోపాల్ రావు ఇటీవలే ఒక సమావేశంలో తెలిపారు. పరిశోధనల నిధుల విషయంలో యూనివర్సిటీలు, పరిశోధన సంస్థలను పస్తు పెట్టడం అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా భారత్‌ను మార్చాలన్న ఆకాంక్షను నెరవేర్చేది ఎంతమాత్రం కాదన్నది గుర్తించాలి.

రచయిత సైన్స్ అంశాల వ్యాఖ్యాత
('ద ట్రిబ్యూన్' సౌజన్యంతో)

సోషల్ నెట్ వర్కింగ్ వెబ్‌సైట్లు ఫేస్‌బుక్, ట్విట్టర్‌లలో సెలబ్రిటీల 'మనసులోని మాట'లు తాజాగా ఇలా...!



ఒక అంచనా



కశ్మీరీ ఓటర్లలోని ప్రస్తుత గందరగోళం ఫలితంగా జమ్ము నుంచి ముఖ్యమంత్రి, కశ్మీర్ నుంచి ఉపముఖ్యమంత్రి రావొచ్చు.

– తారిఖ్ త్రాంబూ, వైద్యుడు

శుభాకాంక్షలు



మన అత్యంత గౌరవనీయమైన, మాననీయమైన ప్రియతమ ప్రధాని శ్రీ నరేంద్ర మోదీజీకి జన్మదిన (సెప్టెంబర్ 17) శుభాకాంక్షలు. మీకు ఆరోగ్యాన్నీ, సంతోషాన్నీ ఎల్లవేళలా ప్రసాదించాలని దేవుడిని ప్రార్థిస్తాను.

– రజినీకాంత్, నటుడు

పేద దేశాలను పిండుకుంటున్నారు!



నిధులు అత్యంత అవసరమైన దేశాల నుంచే ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ వాటిని మళ్లిస్తుంది. 2023లో ప్రైవేట్ రుణదాతలు తాము అప్పిచ్చినదానికంటే 68 బిలియన్ డాలర్లు అధికంగా పేద దేశాల నుంచి చెల్లింపులుగా పొందారు; ఇక ఆర్థిక సంస్థలు 40 బిలియన్ డాలర్లు పిండుకున్నాయి. వాటి సాయం కేవలం 2 బిలియన్ డాలర్లు.

– మహమ్మద్ నశీద్, మాల్దీవుల మాజీ అధ్యక్షుడు

అసలు దోషులు



నార్కో–తీవ్రవాదులతో నిశ్చయాత్మకంగా వ్యవహరించకపోతే మణిపూర్‌లో శాంతిని సాధించడం అసాధ్యం.

– సేవియో రోడ్రిగ్స్, మీడియా పర్సనాలిటీ

ఎందుకు ముఖస్తుతి?



ఢిల్లీ నూతన ముఖ్యమంత్రి (ఆతిశీ మార్లేనా) తన మొదటి ఉపన్యాసాన్ని తన బాస్ కీర్తనగా మలచాలా? ఆమె బాధ్యత ప్రజలకు, కేజ్రీవాల్‌కు కాదు. కానీ ముఖస్తుతి అనే జబ్బు ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీలో వ్యాపించినట్టుంది.

– తవ్లీన్ సింగ్, కాలమిస్ట్

ఎన్నిసార్లు తలొగ్గడం?



బైడెన్ ప్రభుత్వ ఒత్తిడికి తలొగ్గి, కోవిడ్–19 ల్యాబ్ లీక్ వాదన తాలూకు ఉల్లేఖనాలకు ఫేస్‌బుక్, ఇన్‌స్టాగ్రామ్, వాట్సాప్‌లో అడ్డుకట్ట వేసినట్టు గత నెలలో మార్క్ జుకర్‌బర్గ్ చెప్పారు. ఇప్పుడు మళ్లీ ఆయన అమెరికా ప్రభుత్వ ఒత్తిడికి తలొగ్గి, 'ఆర్‌టీ (టీవీ నెట్‌వర్క్) సహా రష్యన్ మీడియా యాప్స్‌ను నిషేధించారు.

– బ్రహ్మ చెల్లానీ, వ్యూహాత్మక అంశాల వ్యాఖ్యాత

ఉన్నట్టుండి ఎందుకని...



ఇరాన్ సుప్రీంలీడర్ వ్యాఖ్యలోని నైతిక అంశాన్ని అంతగా పట్టించుకోను – ఇరాన్ అధిక సంఖ్యాక మత రాజ్యమని అందరికీ తెలుసు. వీగర్ ముస్లింలను (చైనా) విస్మరించడం కూడా ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు. 'ఉమ్మా నిబద్ధత' కన్నా వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలకే వారిది పెద్ద పీట. కానీ ఈ వ్యాఖ్యలు ('భారత్‌లో ముస్లింలు బాధలు పడుతున్నారు') చేయడానికి ఖొమైనీని ప్రేరేపించినది ఏమిటా అని ఆలోచిస్తున్నా.

– స్టాన్లీ జానీ, జర్నలిస్ట్

ఇన్ బాక్స్

పునర్వినియోగం ఒక పరిష్కారం

భారత్ ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ప్లాస్టిక్ కాలుష్యకారక దేశంగా నిలుస్తోంది. లీడ్స్ విశ్వవిద్యాలయం (ఇంగ్లండ్) అధ్యయనం ప్రకారం... భారత్ ప్రతి ఏటా సుమారు కోటి టన్నుల ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను పర్యావరణంలోకి విడుదల చేస్తోంది. ఇది ప్రపంచ మొత్తం ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలలో ఐదో వంతు. మనదేశం ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల విడుదలలో చైనాను మించి ప్రపంచంలో మొదటి స్థానంలో నిలిచిందని తాజా గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. దేశంలో ప్లాస్టిక్ కాలుష్యానికి 53 శాతం సేకరించని వ్యర్థాలు, 38 శాతం డంప్‌సైట్‌లలో బహిరంగంగా కాల్చడం కారణాలని పరి శోధనలు తెలుపుతున్నాయి.

ప్లాస్టిక్ కాలుష్యాన్ని తగ్గించడంలో ఏఐ (కృత్రిమ మేధ) కీలకంగా సహాయం చేస్తోంది. ఏఐ ఆధారిత పరికరాలు ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను గుర్తించడంలో, సేకరించడంలో, రీసైకిల్ చేయడంలో పర్యవేక్షణ– నిర్వహణను మెరుగుపరుస్తాయి. డేటా విశ్లేషణ ద్వారా వ్యర్థాల కూర్పును అంచనా వేసి, తిరిగి ప్రాసెస్ చేయడానికి ఇవి కచ్చితమైన మార్గాలను సూచించగలవు. ఇందువల్ల ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ సులభతరం అవుతుంది. ఈ విధంగా పరిసరాలను కాపాడటంలో ఏఐ సహాయపడుతుంది.

భారతదేశం ఇప్పుడు ఆస్ట్రేలియాను ఆదర్శంగా తీసుకొని ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను తగ్గించడంలో కొత్త మార్గాలను అన్వేషిస్తోంది. సర్క్యులర్ ఎకానమీ, డిజైన్, సాంకేతికతలు, వ్యాపార పద్ధతుల ద్వారా... ప్లాస్టిక్ వస్తువుల ఉపయోగాన్ని ఎక్కువ కాలం కొనసాగించవచ్చు. ఈ విధానం ప్రకారం, ఉత్పత్తులను మరమ్మతు చేయదగినట్లుగా తయారు చేయడం, రీసైక్లింగ్, అప్‌సైక్లింగ్ పద్ధతులను అనుసరించడం అవసరం. ఇది జీరో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల ఆర్థిక వ్యవస్థకు దోహదం చేస్తుంది. కొత్త పరిశ్రమలను ఏర్పరచడంలో, ఉద్యోగాలు సృష్టించడంలో సహాయపడుతుంది. 2030 నాటికి 'జీరో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు' సాధించేందుకు సమగ్ర వ్యూహాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి.

– డా॥ కృష్ణ కుమార్ వేపకొమ్మ । హైదరాబాద్

భారత్‌కు ఒలింపిక్స్ నిర్వహించే సత్తా ఉందా?

అభిప్రాయం



కృష్ణారావు చొప్పరపు

2036లో జరిగే ఒలింపిక్స్‌కు ఆతిథ్యమివ్వాలని భారత్ ముచ్చట పడుతోంది. న్యూఢిల్లీ వేదికగా ఆసియా క్రీడలు, కామన్వెల్త్ గేమ్స్‌తో పాటు హైదరాబాద్ వేదికగా ఆఫ్రో–ఆసియా క్రీడలు నిర్వహించిన అనుభవంతో ఏకంగా ఒలింపిక్స్‌కే ఆతిథ్యమివ్వాలని ఆరాటపడుతోంది. కనీస అవసరాలు తీరని కోట్లాది మంది జనాభా కలిగిన భారత్‌కు ఒలింపిక్స్ లాంటి ఖరీదైన క్రీడలు నిర్వహించే సత్తా ఉందా? అసలు ఒలింపిక్స్ నిర్వహించడం భారత్‌కు అవసరమా?

పారిస్ వేదికగా ఇటీవలే ముగిసిన 2024 ఒలింపిక్స్ పతకాల పట్టికలో భారత్‌కు దక్కినచోటు 71వ స్థానం. ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభా కలిగిన రెండు దేశాలలో ఒకటిగా ఉన్న భారత్ ఒక్క బంగారు పతకమైనా సాధించలేకపోయింది. కేవలం ఓ రజత, ఐదు కంచు పతకాలతో సరిపెట్టుకుంది. పొరుగు దేశం చైనా మాత్రం పతకాల పట్టిక రెండో స్థానంలో నిలవడం ద్వారా అమెరికాకు అదు గడుగునా పోటీ ఇచ్చింది. అయితే ఒలింపిక్స్‌కు కొన సాగింపుగా జరిగిన పారా ఒలింపిక్స్‌లో భారత్ పత కాల పట్టికలో 18వ స్థానంలో నిలవడం ద్వారా పరువు దక్కించుకోగలిగింది. ప్రపంచంలోని 204 దేశాలు తలపడే ఒలింపిక్స్‌లో బంగారు పతకాలు సాధించే సత్తాలేని, పతకాల పట్టిక మొదటి ఐదు స్థానాలలో నిలిచే స్థాయిలేని భారత్ ఒలింపిక్స్‌కు ఆతిథ్యమిస్తానంటూ ముందుకు రావడాన్ని క్రీడా విశ్లేషకులు తప్పు పడుతున్నారు. ముందుగా క్రీడారంగాన్ని బాగు చేసుకొని, దేశంలో క్రీడాసంస్కృతి పాదుకొన్న తరువాతే ఒలింపిక్స్‌కు ఆతిథ్యమివ్వడం గురించి ఆలోచించాలని సూచిస్తున్నారు.

సుమారు పది వేల మంది అథ్లెట్లు పోటీ పడే ఒలింపిక్స్‌కు ఆతిథ్యమివ్వడం అంటే మాటలు కాదు. గతంలో ఒలింపిక్స్ నిర్వహించడం ద్వారా గ్రీసు, బ్రెజిల్ లాంటి దేశాలు ఆర్థికంగా దివాళా పరిస్థితిని ఎదుర్కొన్నాయి. క్రీడారంగానికి వార్షిక బడ్జెట్లో భారీగా నిధులు కేటాయించే వెసులుబాటు లేని భారత్‌కు లక్షల కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఒలింపిక్స్ నిర్వహించడం



తలకుమించిన భారమే అవుతుంది. పైగా ప్రపంచ ప్రమాణాలతో కూడిన అత్యాధునిక క్రీడామౌలిక సదుపాయాలు కలిగిన రాజధాని న్యూఢిల్లీ నగరాన్ని కాదని అహ్మదాబాద్ వేదికగా ఒలింపిక్స్ నిర్వహించాలన్న ఆలోచనా ఆందోళన కలిగిస్తోంది.

జీ–20 ప్రెసిడెన్సీ శిఖరాగ్ర సమావేశాన్ని అట్టహాసంగా నిర్వహించిన భారత్... ఒలింపిక్స్‌ను మాత్రం ఎందుకు నిర్వహించలేదని కేంద్ర మాజీ క్రీడామంత్రి అనురాగ్ ఠాకూర్ ప్రశ్నిస్తున్నారు. 2032 వరకూ ఒలింపిక్స్ వేదికలు ఖరారు కావడంతో, 2036 ఒలింపిక్స్‌కు భారత్ ఆతిథ్యమివ్వాలని భావిస్తున్నట్లు ఠాకూర్ గతంలోనే ప్రకటించారు. ఇప్పటికే గుజరాత్ పలుమార్లు ఒలింపిక్స్ నిర్వహించడానికి తన సంసిద్ధతను తెలిపిందనీ, ఒలింపిక్స్‌కు అవసరమైన క్రీడా సముదాయాలు, విమానాశ్రయాలు, స్టార్ హోటళ్ల లాంటి మౌలిక సదుపాయాలు అక్కడ ఉన్నాయనీ గుర్తు చేశారు. అంతే కాదు, 2036 ఒలింపిక్స్ నాటికి భారత పట్టణ జనాభా 40 శాతానికి పెరుగు తుందని, ఆర్థిక వ్యవస్థ సైతం మూడు ట్రిలియన్ డాలర్ల స్థాయికి చేరటం ఖాయమని ఆర్థిక నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు.

తమ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకే సకాలంలో జీతాలు చెల్లించలేక సతమతమవుతున్న గుజరాత్‌కు వేలకోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఒలింపిక్స్ నిర్వహించే సత్తా ఉందా అని కొందరు ప్రశ్నిస్తున్నారు. పైగా, దశాబ్ద కాలంగా భారత్ అప్పులకుప్పగా మారిపోతూ వస్తోంది. లోక్‌సభలో కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం... రోజుకు 3 వేల 24 కోట్ల రూపాయల చొప్పున ప్రభుత్వం పలురూపాలలో అప్పులు చేస్తోంది. గత ఎనిమిదిన్నరేళ్లలో కేంద్రం 92 లక్షల కోట్ల రూపాయలు అప్పులు చేసింది. గతంలో 72 దేశాలు తలపడిన కామన్వెల్త్ గేమ్స్‌కు ఆతిథ్యమివ్వటానికే నానాపాట్లు పడిన భారత్ 204 దేశాలు పోటీపడే ఒలింపిక్స్‌కు ఆతిథ్యమిస్తాననడం అర్థంలేనిదని అనే వారు లేకపోలేదు. ఒలింపిక్స్ నిర్వహించడం సంగతి అటుంచి, ఆతిథ్య మివ్వటానికి జరిగే పోటీలో వందల కోట్లు ఖర్చు చేయాల్సి ఉంటుంది. మొత్తంగా ఒలింపిక్స్ నిర్వహణతో భారత్‌కు జరిగే మేలు కంటే కీడే ఎక్కువన్న వాస్తవాన్ని గమనించకుంటే భారత్ భారీ మూల్యం చెల్లించక తప్పదు.

వ్యాసకర్త సీనియర్ స్పోర్ట్స్ జర్నలిస్ట్
మొబైల్: 84668 64969

మేలెంచి, కీడెంచు...

'**కీ**డెంచి, మేలెంచు' అని లోకోక్తి. ఏదయినా పని తలపెట్టినప్పుడు, ముందు అందులో ఉన్న కష్టాలూ, రాగల నష్టాలూ కూలంకషంగా విచారించుకొని, 'లాభాలు ఖాయం' అని బాగా ధ్రువీకరించుకొన్న తర్వాతే పని ఆరంభించమని! నిజమే! సరిగా పూర్వాపరాలు చూడకుండా, 'బుడ బుడా' పనులు ఆరంభించి, చేతులు కాల్చుకొనే తొందరపాటు మనుషులకు లోకంలో కొదవలేదు.

అనుకొన్న ఆలోచనలలో కీడు మాత్రమే ఎక్కువగా ఎంచి, 'మేలు సంగతి దేవుడెరుగు, నష్టం ఉండకుండా ఉంటే చాలు!' అని అనుక్షణం జంకుతూ ఉన్నా, అడుగు ముందుకు పడదు. ఎప్పటి కప్పుడు ముందు కీడు మాత్రమే ఎంచటం నకారాత్మకతగా మారి, మనిషిని భయస్థుడిగా, ఏమీ చేయలేని అసమర్థుడిగా మార్చే అవకాశం ఉంది. సమకాలీన సమాజంలో ఈ అతి భయస్థుల జనాభా కూడా పెద్దదే.

జ్యోతిర్మయం

ఈ అతి భయానికి చికిత్స చేసే నిపుణులు, పాత సామెతను మార్చి, 'మేలెంచి, కీడెంచు' అని సలహా ఇస్తారు. 'అంతా అనుకొన్నట్టే జరుగుతుంది, అన్ని ఆటంకాలూ అధిగమిస్తాను, విజయం తథ్యం' అని పదే పదే మననం చేసుకొంటూ పనిలోకి దిగితే, ఆ సకారాత్మకతే సాఫల్యానికి సోపానంగా నిలుస్తుంది అంటారు.

రెండు పక్షాలూ హేతుబద్ధంగానే కనిపిస్తాయి. 'అడుగు వేస్తే, గుంటలో పడతానేమో!' అని అడుగడుగునా అనుమానిస్తూ కూర్చొన్నా కష్టమే. 'ఆలోచిస్తే లాభం లేదు. ముందు దూకేస్తే, తరువాత మిగతా విషయాలు చూడవచ్చు!' అని దూకుడుతనానికి పోయినా దుఃఖం తప్పదు. కనుక, 'అతి'ని వర్జించి, జాగరూకతను క్రియాశీలతతో మేళవించి నడవటం బుద్ధిమంతుడి పని.

చెప్పటం తేలికే. కానీ పుటకలో వచ్చిన స్వభావం మారుతుందా? 'ప్రయత్నిస్తే మారగలను. ఎందరు ఘనులు ఎన్ని విధాలా మారలేదు!' అని మేలెంచి ప్రయత్నించినవాడు మారగలడు. జాగరూకత అవసరం. 'మారడం చాలా కష్టం కనుక అందుకు చేసే ప్రయత్నం వ్యర్థం' అని కీడెంచేవాడు మారలేదు. ఆత్మవిశ్వాసం అవసరం!

– ఎం. మారుతి శాస్త్రి

నైట్ షిఫ్టులు వద్దంటారా?

మహిళా డాక్టర్ల కెరీర్ దెబ్బ తినదా? ● మమత సర్కారుకు సుప్రీం ప్రశ్న

- అలా చెప్పే అధికారం మీకు లేదు
- వారికి భద్రత కల్పించడం మీ బాధ్యత
- పైలట్లు, సైనికులుగా నైట్‌షిఫ్టులు చేయట్లేదా?
- ప్రభుత్వాన్ని మందలించిన సీజేఐ ధర్మాసనం
- విచారణ ప్రత్యక్ష ప్రసారం నిలిపివేతకు నిరాకరణ
- ఏం జరుగుతోందో ప్రజలకు తెలియాలని వ్యాఖ్య

న్యూఢిల్లీ: మహిళా వైద్యులు నైట్ డ్యూటీలు చేయొద్దన్న పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వ నిర్దేశాలను సుప్రీంకోర్టు తీవ్రంగా తప్పుబట్టింది. అలా చెప్పే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదని స్పష్టం చేసింది. ''పైలట్లుగా, సైనికులుగా మహిళలు రాత్రి విధులు నిర్వహించడం లేదా? మీ నిర్దేశాలు మహిళా వైద్యుల కెరీర్‌పై ప్రభావం చూపుతాయి. రాత్రి విధుల్లో సమస్యలు ఎదుర్కోకుండా వారికి అవసరమైన భద్రత కల్పించడం ప్రభుత్వ బాధ్యత. అంతే తప్ప వాటిని మానుకోవాలని చెప్పడం సరికాదు'' అంటూ సీజేఐ జస్టిస్ డి.వై.చంద్రచూడ్, న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ జేబీ పార్దీవాలా, జస్టిస్ మనోజ్ మిశ్రా ధర్మాసనం మందలించింది. దాంతో సదరు నోటిఫికేషన్‌ను ఉపసంహరించుకుంటామని బెంగాల్ సర్కారు విన్నవించింది. కోల్‌కతాలో ఆర్‌జీ కర్ ప్రభుత్వాసుపత్రిలో ట్రైనీ వైద్యురాలు రాత్రి విధుల్లో ఉండగా హత్యాచారానికి గురవడం, ఈ ఉదంతం దేశవ్యాప్త ఆందోళనలకు దారితీయడం తెలిసిందే. దాంతో నెల రోజులకు పైగా మమత సర్కారు ఉక్కిరిబిక్కిరవుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో మహిళా వైద్యుల భద్రత నిమిత్తం సలహాలు, సూచనలతో 'రాతిరేర్ సాథి' పేరిట ఇటీవల నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. వైద్యురాలి హత్యాచారోదంతంపై విచారణ సందర్భంగా మంగళవారం ఈ అంశం ధర్మాసనం దృష్టికి రావడంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ తీరును ఆక్షేపించింది. ఆస్పత్రుల్లో వైద్యులు, ఇతర సిబ్బంది భద్రత నిమిత్తం కాంట్రాక్టు ప్రాతిపదికన ప్రైవేట్ సెక్యూరిటీని నియమించాలన్న నిర్ణయాన్ని కూడా తీవ్రంగా తప్పుబట్టింది. ''వైద్యులకు భద్రతే లేని పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. కనుక ప్రభుత్వాసుపత్రుల్లో పోలీసు సిబ్బందినైనా నియమించడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కనీస బాధ్యత. వాటిలో యువ వైద్య విద్యార్థులు, ఇంటర్న్‌లు పని చేస్తున్నారు'' అని గుర్తు చేసింది.

మా లాయర్లకు బెదిరింపులు: సిబల్

ఈ కేసు విచారణను ప్రత్యక్ష ప్రసారం చేయొద్దని బెంగాల్ ప్రభుత్వం తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది కపిల్ సిబల్ విజ్ఞప్తి చేశారు. అందుకు ధర్మాసనం నిరాకరించింది. ''ఇది ప్రజాప్రయోజనాలు ముడిపడి ఉన్న కేసు. దీని విచారణ ఎలా జరుగుతోందో దేశ ప్రజలంతా తెలుసుకుని తీరాలి'' అని స్పష్టం చేసింది. ప్రత్యక్ష ప్రసారం తమ లాయర్ల బృందానికి సమస్యలు సృష్టిస్తోందని సిబల్ వాదించారు. ''ఇది విపరీతమైన భావోద్వేగాలతో కూడిన కేసు. మేం వాదిస్తోంది బాధితురాలి తరఫున కాదు గనుక మా బృందంలోని మహిళా లాయర్లకు యాసిడ్ దాడులు, అత్యాచారాలు చేస్తామంటూ బెదిరింపులు వస్తున్నాయి. పైగా మా క్లయింట్ (బెంగాల్ సర్కారు) గురించి ధర్మాసనం ఎలాంటి వ్యాఖ్యలు చేసినా లాయర్లుగా పేరుప్రఖ్యాతు లన్నీ మట్టిలో కలిసిపోతున్నాయి'' అంటూ ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. లాయర్లకు రక్షణ లభించేలా జోక్యం చేసుకుంటామని ధర్మాసనం హామీ ఇచ్చింది. ప్రత్యక్ష ప్రసారాన్ని మాత్రం ఆపే ప్రసక్తే లేదని స్పష్టం చేసింది. మమత రాజీనామాకు ఆదేశించాలంటూ దాఖలైన పిటిషన్‌ను ధర్మాసనం కొట్టేసింది. ఇదేమీ రాజకీయ వేదిక కాదంటూ సదరు న్యాయవాదికి తలంటింది.



సీరియస్ అంశాలివి!

వైద్యురాలి కేసులో దర్యాప్తు ప్రగతిపై సీబీఐ సమర్పించిన స్థాయీ నివేదికను సీజేఐ ధర్మాసనం మంగళవారం పరిశీలనకు స్వీకరించింది. అందులోని అంశాలు తమనెంతగానో కలచివేశాయంటూ ఈ సందర్భంగా ఆవేదన వెలిబుచ్చింది. ''నివేదికలో సీబీఐ పేర్కొన్నవి చాలా సీరియస్ అంశాలు. వాటిని చదివిన మీదట మేమెంతో ఆందోళనకు లోనవుతున్నాం. అయితే వాటిని ఈ దశలో వెల్లడించలేం. అది తదుపరి దర్యాప్తుకు విఘాతం కలిగించవచ్చు'' అని పేర్కొంది. ''జరిగిన దారుణానికి సంబంధించి మృతురాలి తండ్రి కొన్ని విలువైన అంశాలను కోర్టు దృష్టికి తెచ్చారు. వాటిపైనా దర్యాప్తు చేయండి'' అని సీబీఐకి సూచించింది. ఆర్‌జీ కర్ ప్రభుత్వాసుపత్రి ఆర్థిక అవకతవకల కేసు దర్యాప్తుపైనా స్థాయీ నివేదిక సమర్పించాల్సిందిగా నిర్దేశించింది. విచారణను వచ్చే వారానికి వాయిదా వేసింది.

పేరు, ఫొటో తొలగించండి
వికీపీడియాకు ఆదేశం

హతురాలి పేరు, ఫొటో ఇప్పటికీ వికీపీడియాలో కనిపిస్తున్నట్టు సీబీఐ తరఫున వాదించిన సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా ధర్మాసనం దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. దాంతో వాటిని తక్షణం తొలగించాలని వికీపీడియాను ధర్మాసనం ఆదేశించింది. ఈ విషయంలో తామిచ్చిన గత ఆదేశాలకు కట్టుబడాలని స్పష్టం చేసింది. సమ్మె, ఆందోళనలు చేస్తున్న జూనియర్ వైద్యులు, ఇతర వైద్య సిబ్బందిపై ఎలాంటి క్రమశిక్షణ చర్యలూ చేపట్టబోమని బెంగాల్ ప్రభుత్వం ఈ సందర్భంగా హామీ ఇచ్చింది. వైద్యురాలిపై అఘాయిత్యం జరుగుతుండగా అక్కడ ఎవరెవరున్నదీ జూనియర్ వైద్యులకు తెలుసని వారి తరఫు న్యాయవాది ఇందిరా జైసింగ్ ధర్మాసనం దృష్టికి తెచ్చారు. ఆ సమాచారాన్ని సీబీఐకి సీల్డ్ కవర్లో అందజేస్తామన్నారు. తక్షణం విధుల్లో చేరాల్సిందిగా డాక్టర్లకు ధర్మాసనం మరోసారి సూచించింది.

బుల్డోజర్లకు బ్రేక్

సుప్రీంకోర్టు అనుమతి లేకుండా ఏ కట్టడాన్నీ కూల్చొద్దు

- చట్టవిరుద్ధ కూల్చివేతలు రాజ్యాంగ స్ఫూర్తికి విఘాతం
- నిందితుల ఇళ్ల జోలికి వెళ్లొద్దు
- అక్టోబర్ 1 దాకా ఈ ఆదేశాలు అమల్లో ఉంటాయి: సుప్రీం
- ప్రభుత్వ స్థలాల్లో ఆక్రమణలను తొలగించొచ్చు

న్యూఢిల్లీ: కొన్ని రాష్ట్రాల్లో అమలవుతున్న బుల్డోజర్ న్యాయానికి సుప్రీంకోర్టు చెక్ పెట్టింది. సుప్రీంకోర్టు అనుమతి లేకుండా దేశవ్యాప్తంగా ఎలాంటి కూల్చివేతలు చేపట్టవద్దని ఆదేశాలు జారీచేసింది. తదుపరి విచారణ జరిగే అక్టోబర్ ఒకటో తేదీదాకా నిందితులతో సహా ఎవరి ఇళ్లనూ కూల్చవద్దని ఆదేశించింది. అయితే రోడ్లు, ఫుట్‌పాత్‌లు, రైల్వే స్థలాలు, తదితర ప్రభుత్వ స్థలాల్లో ఆక్రమణలను నిరభ్యంతరంగా తొలగించవచ్చని తెలిపింది. తమ ఆదేశాలు ప్రభుత్వ స్థలాల్లోని అక్రమ నిర్మాణాలకు వర్తించవని జస్టిస్ బి.ఆర్.గవాయి, జస్టిస్ కె.వి.విశ్వనాథన్‌లతో కూడిన ధర్మాసనం స్పష్టత ఇచ్చింది. చట్టవిరుద్ధంగా ఒక్క కూల్చివేత చోటుచేసుకున్నా.. అది రాజ్యాంగ స్ఫూర్తికి విరుద్ధమని వ్యాఖ్యానించింది. తమ అనుమతి లేకుండా ఎలాంటి కూల్చివేతలు చేపట్టవద్దనే ధర్మాసనం ఆదేశాలపై సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. చట్టబద్ధ సంస్థల చేతులను ఇలా కట్టేయలేరని అన్నారు. అయినా ధర్మాసనం తమ ఆదేశాలపై వెనక్కి తగ్గలేదు. కూల్చివేతలు రెండు వారాలు ఆపితే ముంచుకొచ్చే ప్రమాదమేమీ లేదని వ్యాఖ్యానించింది. 15 రోజుల్లో ఏమీ జరిగిపోదని పేర్కొంది. కార్యనిర్వాహక వర్గం న్యాయమూర్తి పాత్ర పోషించలేదని స్పష్టం చేసింది. దేశవ్యాప్తంగా అధికారవర్గాలను కూల్చివేతలు ఆపివేయమని తాను కోరలేనని తుషార్ మెహతా నివేదించగా.. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 142 కింద సంక్రమించిన ప్రత్యేక అధికారాల మేరకు.. కూల్చివేతలు నిలిపివేయమని ఆదేశాలు జారీ చేశామని తెలిపింది. పలు రాష్ట్రాల్లో క్రిమినల్ కేసుల్లో నిందితులుగా ఉన్న వారి ఇళ్లను, ఇతర నిర్మాణాలను కూల్చివేస్తున్నారని దాఖలైన పిటిషన్లను సుప్రీంకోర్టు మంగళవారం విచారించింది. కూల్చివేతలపై తప్పుడు అభిప్రాయాన్ని వ్యాప్తిలోకి తెచ్చారని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తరఫున హాజరైన సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా అన్నారు. 'తాను ఒక నిర్దిష్ట మతానికి చెందినందువల్లే తన నిర్మాణాలను కూల్చివేశారని ఒకరు పిటిషన్ వేశారు. చట్టపరమైన ప్రక్రియను పాటించకుండా కూల్చివేతకు దిగిన ఒక్క సంఘటనను ధర్మాసనం దృష్టికి తెమ్మనండి. ప్రభావిత పక్షాలేవీ కోర్టును ఆశ్రయించలేదు. ఎందుకంటే తమకు నోటీసులు అందాయని, తమవి అక్రమ కట్టడాలని వారికి తెలుసు' అని తుషార్ మెహతా వాదించారు.

బుల్డోజర్లు ఆగవని ఎలా అంటారు?

సెప్టెంబర్ 2న విచారణ సందర్భంగా కూల్చివేతలను నిలిపివేయాలని, ఈ అంశంలో మార్గదర్శకాలు జారీచేస్తామని సుప్రీంకోర్టు చెప్పినా.. కొందరు ధిక్కార ప్రకటనలు చేయడం పట్ల జస్టిస్ గవాయి, జస్టిస్ విశ్వనాథన్‌ల ధర్మాసనం అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసింది. 'అయినా బుల్డోజర్లు ఆగవని, స్టీరింగ్ ఎవరి చేతుల్లో ఉందనే దాన్నిబట్టే ఇది నిర్ణయమవుతుందని ప్రకటనలు చేశారు. వీటిపై ఇంతకంటే ఎక్కువగా మాట్లాడకుండా సంయమనం పాటిస్తున్నాం. కూల్చివేతలపై మార్గదర్శకాలు రూపుదిద్దుకున్నాక.. బుల్డోజర్ల సంస్కృతిని గొప్పగా, ఘనతగా చెప్పుకోవడాన్ని ఎలా నిరోధించాలనే విషయంలో మీరు మాకు సహాయపడండి' అని తుషార్ మెహతాకు సూచించింది. నిందితుడు అయినంత మాత్రాన ఇళ్లు కూల్చేస్తారా? ఒకవేళ అతను దోషిగా తేలినా సరే.. చట్టపరమైన ప్రక్రియను పాటించకుండా కూల్చివేతలకు దిగలేరు. ఇదెక్కడి బుల్డోజర్ న్యాయమని సెప్టెంబర్ 2న విచారణ సందర్భంగా ధర్మాసనం వ్యాఖ్యానించిన విషయం తెలిసిందే.

ఢిల్లీ సీఎం ఆతిశి

- కేజ్రీవాల్ స్థానంలో ఎన్నుకున్న ఆప్
- శాసనసభాపక్షం ఏకగ్రీవ నిర్ణయం
- రాజీనామా సమర్పించిన కేజ్రీవాల్
- వారంలో సీఎంగా ఆతిశి ప్రమాణం
- సుష్మ, షీలా తర్వాత మూడో మహిళ

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: సస్పెన్స్ వీడింది. ఢిల్లీ సీఎం పీఠం ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ సీనియర్ నాయకురాలు ఆతిశీ మార్లీనాకు దక్కింది. పార్టీ శాసనసభాపక్షం మంగళవారం ఈ మేరకు ఏకగ్రీవ నిర్ణయం తీసుకుంది. అనంతరం కేజ్రీవాల్ సీఎం పదవికి రాజీనామా చేశారు. సాయంత్రం లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ వీకే సక్సేనాకు ఆయన రాజీనామా లేఖ అందజేయడం, ఆ వెంటనే ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు సంసిద్ధత వ్యక్తం చేస్తూ ఎల్జీకు ఆతిశి లేఖ సమర్పించడం వెంటవెంటనే జరిగిపోయాయి. వారంలోగా ఆమె ప్రమాణస్వీకారం చేయనున్నారు. అనంతరం 26, 27 తేదీల్లో జరిగే అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో లాంఛనంగా మెజారిటీ నిరూపించుకుంటారు. కేజ్రీవాల్ కేబినెట్‌లో ఆర్థికం, విద్య, సాగు నీరు సహా 14 శాఖల బాధ్యతలను మోస్తూ వచ్చిన ఆతిశి త్వరలో జరిగే అసెంబ్లీ ఎన్నికల దాకా సీఎంగా ప్రభుత్వాన్ని నడపనున్నారు. ఢిల్లీకి ఆమె మూడో మహిళా సీఎం. గతంలో బీజేపీ దిగ్గజం సుష్మా స్వరాజ్, కాంగ్రెస్ నాయకురాలు షీలా దీక్షిత్ సీఎంలుగా చేశారు. మమతా బెనర్జీ (పశ్చిమ బెంగాల్) తర్వాత ప్రస్తుతం దేశంలో రెండో మహిళా సీఎం కూడా ఆతిశే కానున్నారు. ఢిల్లీ మద్యం కుంభకోణం కేసులో ఐదు నెలల పై చిలుకు కారాగారవాసం నుంచి కేజ్రీవాల్ వారం క్రితం బెయిల్‌పై బయటికి రావడం, సీఎం పదవికి రాజీనామా చేస్తానంటూ ఆదివారం సంచలన ప్రకటన చేయడం తెలిసిందే. దాంతో తదుపరి సీఎంగా ఆతిశితో పాటు కేజ్రీవాల్ భార్య సునీత తదితర పేర్లు రెండు రోజులుగా తెరపైకొచ్చాయి. మంగళవారం ఆప్ ఎల్పీ భేటీలో కేజ్రీవాల్ సూచన మేరకు ఆతిశి పేరును పార్టీ సీనియర్ నేత దిలీప్ పాండే ప్రతిపాదించారు. ఎమ్మెల్యేలంతా నిలబడి ఆమోదం తెలిపారు. 2013లో ఆప్ ఆవిర్భావం నుంచి పార్టీలో ఆతిశి క్రియాశీలంగా ఉన్నారు. 2015 నుంచి కేజ్రీ ప్రభుత్వంలో కీలక బాధ్యతలు నిర్వర్తిస్తున్నారు. 2018 దాకా నాటి ఉప ముఖ్యమంత్రి మనీశ్ సిసోడియా చూసిన విద్యా శాఖకు సలహాదారుగా ఉన్నారు. 2020లో కాల్కాజీ అసెంబ్లీ స్థానం నుంచి తొలిసారి గెలుపొందారు. మద్యం కుంభకోణంలో మంత్రి పదవులకు సిసోడియా, సత్యేంద్ర జైన్ రాజీనామా తర్వాత ఆమె మంత్రి అయ్యారు. కీలకమైన ఆర్థిక, విద్య, తాగునీరు సహా 14 శాఖలు చూస్తున్నారు. కేజ్రీవాల్ అరెస్టు తర్వాత అటు పార్టీని, ఇటు ప్రభుత్వాన్ని సర్వం తానై నడిపించారు.



ఢిల్లీ ఎల్జీ వీకే సక్సేనాకు పుష్పగుచ్ఛమిస్తున్న ఆప్ శాసనసభా పక్ష నేత ఆతిశి, కేజ్రీవాల్

కేజ్రీవాల్‌ను మళ్లీ ముఖ్యమంత్రిని చేయడమే మా ఏకైక లక్ష్యం: ఆతిశి

ఆప్ శాసనసభాపక్ష నేతగా ఎన్నికయ్యాక ఆతిశి మీడియాతో మాట్లాడారు. తన గురువు కేజ్రీవాల్‌కు ధన్యవాదాలు తెలిపారు. ''సీఎం పదవికి ఆయన రాజీనామా చేస్తున్నందుకు ఎంతో బాధగా ఉంది. నన్ను నమ్మి ఇంతటి బాధ్యత కట్టబెట్టారు. ఎమ్మెల్యేను చేశారు. మంత్రిని చేశారు. ఇప్పుడిలా సీఎంనూ చేశారు. ఇది ఆప్‌లో మాత్రమే సాధ్యం. సామాన్య కుటుంబం నుంచి వచ్చిన నా వంటివారికి మరో పార్టీలో అయితే కనీసం ఎమ్మెల్యే టికెట్ కూడా దక్కదు. ఢిల్లీ ప్రజల సంక్షేమమే లక్ష్యంగా కేజ్రీవాల్ మార్గదర్శకత్వంలో సాగుతా. ఆయన్ను తిరిగి సీఎం చేయడమే లక్ష్యంగా పని చేస్తాం'' అన్నారు. నిజాయితీపరుడైన కేజ్రీవాల్‌పై తప్పుడు అభియోగాలు మోపారన్నారు. త్వరలో జరిగే అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఆప్‌ను గెలిపించి ఆయన్ను మళ్లీ సీఎం చేయాలని ఢిల్లీ ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేశారు. షెడ్యూల్ ప్రకారం అవి వచ్చే ఫిబ్రవరిలో జరగాల్సి ఉంది. మహారాష్ట్రతో పాటే నవంబర్లోనే జరపాలని కేజ్రీవాల్ డిమాండ్ చేయడం తెలిసిందే. ఆ అవకాశం లేదని ఈసీ వర్గాలంటున్నాయి.

మారింది ముఖమే: బీజేపీ

సీఎంగా ఆతిశి ఎంపికపై బీజేపీ పెదవి విరిచింది. కేవలం ముఖాన్ని మార్చినంత మాత్రాన పార్టీ స్వభావం మారబోదని పార్టీ ఢిల్లీ విభాగం చీఫ్ వీరేందర్ సచ్‌దేవ అన్నారు. ఈ రాజకీయ జూదంతో కేజ్రీవాల్‌కు లాభించేదేమీ ఉండబోదని ఆయన జోస్యం చెప్పారు.

ప్రభుత్వ సలహాదారు నుంచి ప్రభుత్వాన్నే నడిపించేదాకా.. ప్రత్యేక కథనం ఈ- పేపరులో

పేజర్లే బాంబులై...

లెబనాన్‌లో విధ్వంసం ● ఉన్నట్టుండి పేలిన వైనం
2,800 మందికి గాయాలు ● ఇప్పటికే 9 మరణాలు
వందల మంది విషమం ● ఇజ్రాయెల్ పనే: హెజ్బొల్లా

బీరూట్: ఇజ్రాయెల్‌కు తమ ఆనుపానులు చిక్కొద్దనే ఉద్దేశంతో వాడుతున్న పేజర్లు చివరికి హెజ్బొల్లా మిలిటెంట్ల ప్రాణాలకే ముప్పు తెచ్చిపెట్టాయి. మంగళవారం దేశంలో పలు ప్రాంతాల్లో వేలాది పేజర్లు ఉన్నపళాన పేలిపోయాయి. ఈ వింత పేలుళ్లలో కనీసం 2,800 మందికి పైగా గాయపడ్డారు. చాలామంది పరిస్థితి విషమంగా ఉన్నట్టు తెలుస్తోంది. ''కనీసం 200 మందికి పైగా ప్రాణాలతో పోరాడుతున్నారు. ఇప్పటిదాకా 9 మంది మృత్యువాత పడ్డారు'' అని ఆరోగ్య మంత్రి ఫిరాస్ అబియద్ తెలిపారు. పేలుళ్లు జరిగిన ప్రాంతాలన్నీ హెజ్బొల్లా కంచుకోటలే. రాజధాని బీరూట్‌లో పలుచోట్ల జనం తమ చేతులు, ప్యాంటు జేబులు, బెల్టుల్లోని పేజర్లు పేలి గాయాలపాలవుతున్న వీడియోలు, ఫొటోలు వైరల్‌గా మారాయి. ఆస్పత్రుల్లో ఎమర్జెన్సీ వార్డులన్నీ క్షతగాత్రులతో నిండిపోతున్నట్టు స్థానిక ఏపీ ఫొటోగ్రాఫర్లు తెలిపారు. ప్రధానంగా నడుము, కాళ్లకు గాయాలైనట్టు చెప్పారు. లెబనాన్‌లోని తమ రాయబారి కూడా పేజర్ పేలి గాయపడ్డట్టు ఇరాన్ ధ్రువీకరించింది. సిరియాలోనూ పేజర్ పేలుళ్లు జరిగాయి.



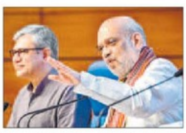
పేజర్ పేలుళ్ల తాలూకు వైరల్ వీడియోను చూస్తున్న ఓ నెటిజన్

ప్రతీకారం తప్పదు: హెజ్బొల్లా

ఇది కచ్చితంగా ఇజ్రాయెల్ పనేనని హెజ్బొల్లా మండిపడింది. ప్రతీకారం తప్పదంటూ ప్రకటన విడుదల చేసింది. మిలిటెంట్లు వాడుతున్న పేజర్లనే ఇజ్రాయెల్ వారిపైకి ఆయుధాలుగా మార్చి ప్రయోగించిందని ఏపీ అభిప్రాయపడింది. అత్యాధునిక టెక్నాలజీ సాయంతో అవి ఏకకాలంలో పేలేలా చేసిందని చెప్పుకొచ్చింది. దీనిపై స్పందించేందుకు ఇజ్రాయెల్ నిరాకరించింది. సెల్ ఫోన్లు వాడితే తమ కదలికలను ఇజ్రాయెల్ కనిపెడుతుందనే భయంతో వాటి వాడకాన్ని హెజ్బొల్లా అధినేత హసన్ నస్రల్లా గతంలోనే ఆదేశించారు. దాంతో కమ్యూనికేషన్ కోసం మిలిటెంట్లు పేజర్లు వాడుతున్నారు. ఆ క్రమంలో ఇటీవల కొనుగోలు చేసిన కొత్త బ్రాండ్ పేజర్లే పేలాయని హెజ్బొల్లా ప్రతినిధి చెప్పుకొచ్చారు. ''అవి ముందుగా వేడెక్కాయి. కాసేపటికే పేలిపోయాయి. వాటిలోని లిథియం బ్యాటరీలే కొంపముంచినట్టున్నాయి'' అంటూ వాపోయారు. శత్రువు పని పట్టడంలో ఆరితేరిన ఇజ్రాయెల్ గూఢచారి సంస్థ మొసాద్ ఇలా వినూత్నంగా ప్లాన్ చేసిందన్న వ్యాఖ్యలు విన్పిస్తున్నాయి.

ఈ టర్మ్‌లోనే జమిలి ఎన్నికలు

- వక్ఫ్ బిల్లుకు త్వరలో ఆమోదం
- మోదీ 3.0 వంద రోజుల పాలన విజయాలపై మాట్లాడిన హోంమంత్రి అమిత్ షా



న్యూఢిల్లీ: ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పాలనా కాలంలోనే జమిలి(ఒకేసారి దేశవ్యాప్త) ఎన్నికలు నిర్వహిస్తామని కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షా స్పష్టంచేశారు. ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ నేతృత్వంలో మూడోసారి ప్రభుత్వం ఏర్పాటయ్యాక తొలి 100 రోజుల పాలనలో సాధించిన విజయాలపై మంగళవారం పత్రికాసమావేశంలో మంత్రి అశ్వనీవైష్ణవ్‌తో కలిసి అమిత్ సుదీర్ఘంగా మాట్లాడారు.

జనగణన ఎప్పుడో త్వరలో చెప్తాం

జనగణన ఎప్పుడు జరపబోయేది త్వరలోనే వెల్లడిస్తామని, ప్రకటన చేశాక సంబంధిత వివరాలను తెలియజేస్తామని అమిత్ చెప్పారు. జనగణన, కులగణన తక్షణం జరపాలంటూ విపక్షాల నుంచి విపరీతమైన డిమాండ్లు వెల్లువెత్తుతున్న తరుణంలో అమిత్ ఈ ప్రకటన చేయడం గమనార్హం.

రైతుల కోసం రూ.15 లక్షల కోట్ల పథకాలు

''రైతాంగం బాగు కోసం సాగురంగంలో 14 విభాగాల్లో రూ.15 లక్షల కోట్ల విలువైన పథకాలను ఈ 100 రోజుల్లో అమల్లోకి తెచ్చాం. వ్యవసాయంలో మౌలిక వసతుల కల్పనకు మౌలిక సాగు నిధి ఏర్పాటుచేశాం. మోదీ మూడోసారి ప్రధాని అయ్యాక తొలి నిర్ణయం రైతుల కోసమే తీసుకున్నారు. మెరుగైన మౌలిక వసతులకు రూ.3 లక్షల కోట్లు కేటాయించాం. 25వేలకు పైగా కుగ్రామాలకు రోడ్ల అనుసంధానం పెంచుతున్నాం. ఉల్లి, బాస్మతి బియ్యంపై కనీస ఎగుమతి ధరను తొలగించాం. వక్ఫ్ ఆస్తులను కాపాడేందుకు కట్టుబడ్డాం. ఆస్తుల దుర్వినియోగాన్నీ వక్ఫ్ (సవరణ) బిల్లు అడ్డుకుంటుంది. గత నెలలో లోక్‌సభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టాం. సంయుక్త పార్లమెంటరీ కమిటీ పరిశీలనకు బిల్లును పంపాం. త్వరలోనే పార్లమెంట్‌లో బిల్లు ఆమోదం పొందుతుంది'' అని షా అన్నారు.

గణపతి పూజలో పాల్గొన్నా కాంగ్రెస్‌కు నచ్చట్లేదు

- అధికార దాహంతో విభజన రాజకీయాలు చేసే వాళ్లకు నేనంటే కోపం
- సీజేఐ ఇంట్లో పూజకు హాజరవడంపై స్పందించిన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ

భువనేశ్వర్: సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ డీవై చంద్రచూడ్ నివాసంలో గణపతి పూజలో పాల్గొన్నందుకు తనపై విమర్శలు పెంచిన కాంగ్రెస్‌కు ప్రధాని మోదీ మంగళవారం దీటుగా బదులిచ్చారు. ఒడిశాలోని భువనేశ్వర్‌లో పలు కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్న సందర్భంగా మోదీ ప్రసంగిస్తూ కాంగ్రెస్‌పై విమర్శలు ఎక్కుపెట్టారు. ''గణేశ్ ఉత్సవం దేశంలో కేవలం మత విశ్వాసాలకు సంబంధించిన వేడుక కాదు. దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించిన ఉత్సవం. ఆకాలంలో బ్రిటిష్ పాలకులు సైతం గణేశ్ ఉత్సవాలను ద్వేషించాలంటూ భారత్‌లో విభజించు, పాలించు కుట్రను అమలుచేశారు. ఇప్పుడు కూడా అధికార దాహంతో కొట్టుమిట్టాడుతున్న కొందరు



చిన్నారితో ముచ్చటిస్తున్న మోదీ

గణపతి పూజలో పాల్గొంటే సమస్యలొస్తాయంటూ సమాజాన్ని విభజించే పనిలో బిజీగా మారారు. గణపతి పూజలో పాల్గొన్నా నాపై కాంగ్రెస్, దాని మిత్రపక్షాల్లో పీకలదాకా కోపముంది. కాంగ్రెస్‌పాలిత కర్ణాటకలో గొడవలు జరుగుతాయంటూ ఏకంగా గణపతి విగ్రహాన్నే కటాకటాల వెనక్కి నెట్టారు. పోలీస్‌వ్యాన్‌లో గణపతి విగ్రహం ఫొటో చూసి యావత్‌భారతావని బాధపడింది. ఇక ఇలాంటి విద్వేష శక్తుల ఆట కట్టించాల్సిందే. దేశాన్ని కుల, మత ప్రాతిపదికన బ్రిటిషర్లు విభజించాలని చూస్తే లోకమాన్య తిలక్ గణేశ్ ఉత్సవాలతో దేశ సమైక్య స్ఫూర్తిని మరింతగా రగిల్చారు. కుల మతాల కతీతంగా ఐక్యంగా ఎలా ఉండాలో గణేష్ ఉత్సవాలు మనకు చాటిచెప్పాయి'' అని మోదీ అన్నారు.

రూ.2,871 కోట్ల ప్రాజెక్టులకు ప్రారంభం

తన నాయకత్వంలో మూడోదఫా పాలన మొదలై 100 రోజులు పూర్తిచేసుకున్న సందర్భంగా మంగళవారం మోదీ ఒడిశాలో రూ.2,871 కోట్ల విలువైన రైల్వే, జాతీయ రహదారులకు సంబంధించిన పలు ప్రాజెక్టుల్లో కొన్నింటికి శంకుస్థాపనలు చేసి కొన్నింటిని ప్రారంభించారు. ఒడిశా బీజేపీ ప్రభుత్వ కీలక పథకం ' సుభద్ర యోజన'ను ప్రారంభించారు. భువనేశ్వర్‌లోని సబర్ సాహీ మురికివాడలో ప్రధానమంత్రి ఆవాస్‌యోజన(పట్టణ) 20 మంది లబ్ధిదారుల ఇళ్లను మోదీ స్వయంగా ప్రారంభించి వారితో మోదీ ముచ్చటించారు. పుట్టినరోజున తమ ఇంటికొచ్చిన మోదీకి ఆ గిరిజనులు అంగవస్త్రం ఇచ్చి ఆహ్వానించి నుదుటిన గంధంబొట్టు పెట్టారు. ప్రేమతో తనకు వారు ఇచ్చిన తీపి వంటకం ఖీర్‌ను మోదీ రుచిచూశారు.

కోల్‌కతా సీపీగా మనోజ్ వర్మ

వైద్య విద్య, వైద్య సేవల డైరెక్టర్ల తొలగింపు

కోల్‌కతా: జూనియర్ డాక్టర్లు డిమాండ్ చేసినట్లుగానే కోల్‌కతా పోలీసు కమిషనర్ వినీత్ గోయల్‌పై వేటు పడింది. కొత్త కమిషనర్‌గా సీనియర్ ఐపీఎస్ అధికారి మనోజ్ కుమార్ వర్మను బెంగాల్ ప్రభుత్వం మంగళవారం నియమించింది. జూడాలకు ఇచ్చిన హామీ మేరకు ఆరోగ్య సేవల డైరెక్టర్ దేవాశిష్ హల్దర్, వైద్య విద్య డైరెక్టర్ కౌస్తవ్ నాయక్‌లను మమత సర్కారు తొలగించింది. కోల్‌కతా నార్త్ డివిజన్ డిప్యూటీ పోలీసు కమిషనర్ అభిషేక్ గుప్తా పైనా వేటు వేసింది. మనోజ్ వర్మ జంగల్‌మహల్ ప్రాంతంలో మావోయిస్టుల ఏరివేతలో కీలకపాత్ర పోషించారు. కిషన్‌జీ (కోటేశ్వర రావు) ఎన్‌కౌంటర్‌లోనూ ముఖ్యభూమిక వహించారు. ఆర్.జి.కర్ ఆసుపత్రిలో ట్రైనీ డాక్టర్ హత్యాచార ఘటనను నిరసిస్తూ బెంగాల్‌లో జూనియర్ డాక్టర్లు 39 రోజులుగా విధులను బహిష్కరిస్తున్నారు. సోమవారం రాత్రి మమతతో సమావేశమయ్యారు. వారి ప్రధాన డిమాండ్లను మమత అంగీకరించడం తెలిసిందే.

కశ్మీర్‌లో నేడే తొలి దశ

- 24 అసెంబ్లీ స్థానాలకు పోలింగ్
- కశ్మీర్లో 16, జమ్మూలో 8 సీట్లు
- బరిలో 219 మంది అభ్యర్థులు
- వారిలో 90 మంది స్వతంత్రులే!
- కట్టుదిట్టమైన భద్రతా ఏర్పాట్లు



శ్రీనగర్/జమ్మూ: జమ్మూ కశ్మీర్‌లో అసెంబ్లీ ఎన్నికల పోరు కీలక దశకు చేరింది. 7 జిల్లాల పరిధిలో 24 అసెంబ్లీ స్థానాలకు బుధవారం తొలి విడతలో పోలింగ్ జరగనుంది. వీటిలో 8 స్థానాలు జమ్మూలో, 16 కశ్మీర్ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. 90 మంది స్వతంత్రులతో కలిపి మొత్తం 219 మంది అభ్యర్థులు బరిలో ఉన్నారు. వారి భవితవ్యాన్ని 23 లక్షల పై చిలుకు ఓటర్లు బ్యాలెట్ బాక్సుల్లో నిక్షిప్తం చేయనున్నారు. జమ్మూ కశ్మీర్‌లో పదేళ్ల అనంతరం అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగుతుండటం విశేషం. పైగా జమ్మూ కశ్మీర్‌కు రాష్ట్ర హోదాను, ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కల్పిస్తున్న ఆర్టికల్ 370ని రద్దు చేశాక జరుగుతున్న తొలి అసెంబ్లీ ఎన్నికలివి. దాంతో ప్రజల తీర్పు ఎలా ఉండనుందోనని ఆసక్తి నెలకొంది. ఉగ్ర ముప్పు నేపథ్యంలో సీఏపీఎఫ్, స్థానిక పోలీసులతో కట్టుదిట్టమైన భద్రతా ఏర్పాట్లు చేశారు. సమస్యాత్మక ప్రాంతాల్లో పోలింగ్ బూత్‌లకు, సిబ్బందికి అదనపు భద్రత కల్పిస్తున్నారు. సెప్టెంబర్ 25, అక్టోబర్ 1న రెండు, మూడో విడతతో పోలింగ్ ప్రక్రియ ముగుస్తుంది. ఫలితాలు అక్టోబర్ 8న వెల్లడవుతాయి.

అంకెల్లో తొలి విడత

పోలింగ్ జరిగే అసెంబ్లీ స్థానాలు	24
అభ్యర్థులు	219
మొత్తం ఓటర్లు	23,27,580
పురుషులు	11,76,462
స్త్రీలు	11,51,058
18-19 ఏళ్లవారు	1.23 లక్షలు
పోలింగ్ స్టేషన్లు	3,276
పోలింగ్ సిబ్బంది	14,000

పార్టీలన్నింటికీ ప్రతిష్టాత్మకమే

ప్రధాన ప్రాంతీయ పార్టీలు నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ (ఎన్‌సీ), పీపుల్స్ డెమొక్రటిక్ పార్టీ (పీడీపీ)తో పాటు కాంగ్రెస్, బీజేపీ ఈ ఎన్నికలను ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకున్నాయి. వేర్పాటువాద జమాతే ఇస్లామీ, అవామీ ఇత్తెహాద్ పార్టీ, డీపీఏపీ కూడా బరిలో ఉన్నాయి. కాంగ్రెస్, ఎన్‌సీ పొత్తు పెట్టుకున్నా మూడుచోట్ల స్నేహపూర్వక పోటీ చేస్తున్నాయి. మరో చోట ఎన్‌సీ రెబెల్ బరిలో ఉన్నారు. కశ్మీర్‌పై కాషాయ జెండా ఎగరేయజూస్తున్న బీజేపీని రెబెల్స్ బెడద పీడిస్తోంది. అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల పునర్ వ్యవస్థీకరణలో హిందూ ప్రాబల్య జమ్మూ ప్రాంతంలో సీట్లు 37 నుంచి 43కు పెరిగాయి. ముస్లిం ప్రాబల్య కశ్మీర్‌లో ఒక్క సీటే పెరిగింది.

బరిలో ప్రముఖులు: మొహమ్మద్ యూసుఫ్ తరిగమీ (సీపీఎం) కుల్గాం నుంచి వరుసగా ఐదో విజయంపై కన్నేశారు. ఏఐసీసీ ప్రధాన కార్యదర్శి గులాం అహ్మద్ మీర్‌దూరు నుంచి మూడోసారి గెలుపుపై ఆశలు పెట్టుకున్నారు. నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ నేత సకీనా (దమ్హాల్ హాజీపురా), పీడీపీ నేతలు సర్తాజ్ మద్నీ (దేవ్‌సర్), అబ్దుల్ రెహ్మాన్ వీరి (షంగుస్-అనంత్‌నాగ్), మెహబూబా ముఫ్తీ కూతురు ఇల్తిజా (శ్రీగుఫ్వారా-బిజ్‌బెహరా), వహీద్ పరా (పుల్వామా) తదితర ప్రముఖులు తొలి విడతలో అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకుంటున్నారు.

ప్రధాన సమస్యలు ఇవే...

- నిరుద్యోగం, అణచివేత, మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన వంటివి జమ్మూ కశ్మీర్ ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్యలు.
- పూర్తిస్థాయి రాష్ట్ర హోదా లభిస్తేనే సమస్యలు తీరి తమ ప్రయోజనాలు నెరవేరతాయని వారు భావిస్తున్నారు. దాంతో దాదాపుగా పార్టీలన్నీ దీన్నే ప్రధాన హామీగా చేసుకున్నాయి.
- ఆర్టికల్ 370ని తిరిగి తెస్తామని కూడా ఎన్‌సీ వంటి పార్టీలు చెబుతున్నాయి. విద్య, వివాహాలు, పన్నులు, సంపద, అడవుల వంటి పలు అంశాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నియంత్రణలోకి తెస్తామంటున్నాయి.
- ఇటీవలి లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో కశ్మీరీలు భారీ సంఖ్యలో ఓటువేశారు. అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లోనూ అదే ధోరణి కొనసాగుతుందని భావిస్తున్నారు.

- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్